

Gž.br. 1890/2008 – 07

VIŠI SUD U PODGORICI, kao drugostepeni parnični, u vijeću sastavljenom od sudija: Dragane Đuranović, kao predsjednika vijeća, Vesne Jočić i Dejana Dragovića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca – protivtuženog Mila Djukanovića iz Podgorice ul.Bogradsko bb, zastupan po punomoćnicima Kolarević Ani i Djukanović Dragoljubu adv. iz Podgorice, protiv tuženih i to: tuženog prvog reda – protivtužioca Ivanović Željka iz Podgorice, drugotuženog D.O.O. "DAILY PRESS" za izdavačku djelatnost iz Podgorice i trećetuženog Mitrović Ljubiše iz Podgorice svi sa adresama ul.'Bul. Revolucije br. 9 zastupani po punomoćnicima Lutovac Branislavu adv. iz Podgorice i Djukić Milanu adv. iz Novog Sada, radi naknade nematerijalne štete i činidbe v.s. 1.000.000,00 eura, odlučujući po žalhama stranaka protiv presude osnovnog suda u Podgorici P.br. 2052/2007 od 19.05.2008. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 30.09.2009. godine, donio je

P R E S U D U

ODBIJAJU SE žalbe tužioca i tuženih, kao neosnovane, a presuda Osnovnog suda u Podgorici P.br. 2052/2007 od 19.05.2008. godine u izreci pod stavom drugim i petim, **POTVRDJUJE**.

PREINAČAVA SE presuda Osnovnog suda u Podgorici P.br. 2052/07 od 19.05.2008. godine u izreci pod stavom prvim i četvrtim i izriče:

Dužni su tuženi Ivanović Željko i D.O.O. "Daily Press" solidarno iz osnova naknade nematerijalne štete na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog povrede časti i ugleda, platiti tužiocu iznos od 10.000

2

cura sa zakonskom zateznom kamatom počev od 19.05.2008. godine do isplate.

U preostalom dijelu mimo dosudjenog do traženih 1.000.000 eura, tužbeni zahtjev odbija se kao neosnovan.

UKIDA SE naznačena prvostepena presuda u izreci pod stavom trećim i šestim i predmet u tom dijelu vraća prvostepenom суду na ponovno sudjenje.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom označenom u izreci odlučeno je:

"DJELIMIČNO SE usvajaju tužbeni zahtjevi tužioca – protivtuženog pa se obavezuju tuženi prvog i drugog reda da tužiocu – protivtuženom, po osnovu naknade nematerijalne štete na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog povrede časti i ugleda, solidarno isplate iznos od 20.000,00 eur (dvadeset hiljada evra) sa propisanom kamatom koja se ima obračunati počev od 19.05.2008. god. do konačne isplate, u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom izvršenja

NAREDOVUJE SE objavljivanje u cijelosti ove presude o solidarnom trošku tuženih prvog i drugog reda po pravosnažnosti presude u prvom narednom broju N.D. "Vijesti".

DUŽNI SU tuženi prvog i drugog reda naknaditi tužiocu troškove postupka u iznosu od 50,00 eur, u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom izvršenja.

ODEBLJA SE kao neosnovan zahtjev tužioca u odnosu na tužene prvog i drugog reda u preostalom traženom iznosu od 980.000,00 eur (dvije stotine devet hundisa eura) sa kamatom koja vi se obraćunata na ovaj iznos počev od 19.05.2008. god. do konačne isplate.

ODEBLJAVU SE kao neosnovani tužbeni zahtjevi tužioca – protivtuženog u odnosu na trećetuženog kojim je tražio da se

obaveže i trećetuženog solidarno sa I i II tuženim da tužiocu na ime naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenih duševnih bolova zbog povrede, časti i ugleda isplati iznos od 1.000000,00 eur, sa kamatom koja bi se obračunala od dana presudjenja do konačne isplate i zahtjev kojim bi se naredilo da se ova presuda objavi u cijelosti u prvom narednom broju N. D "Vijesti", po pravosnažnosti presude i o solidarnom trošku trećetuženog.

ODBIJAJU SE kao neosnovani protivtužbeni zahtjev protivtužioca kojim je tražio da Sud obaveže protivtuženog da protivtužiocu na ime naknade nematerijalne štete zbog povrede časti i ugleda isplati iznos od 1,00 eur (jedaneuro), te o sopstvenom trošku u dnevnom listu "Pobjeda" na istoj strani objavi prešudu i nadoknadi troškove parničnog postupka.

Protiv ove presude žalbe su izjavile stranke.

Tužilac, preko punomočnika pobija prvostepenu presudu u odbijajućem dijelu i dijelu odluke o troškovima spora, zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se u pobijanom dijelu presuda preinači i usvoji tužbeni zahtjev na način i u cijelosti kako je traženo ili da se ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno sudjenje.

Tuženi, preko punomočnika pobijaju prvostepenu presudu izuzev u stavu petom izreke iz svih zakonskih razloga, sa predlogom da se pobijana presuda ukine i naloži ponovni postupak pred drugim vijećem, ili da se preinači i odbije tužbeni zahtjev kao neosnovan, a usvoji protivtužbeni zahtjev tuženog prvega reda, kao i obaveže tužilac na plaćanje troškova postupka.

Odgovora na žalbe nije bilo.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama iz čl. 379 ZPP-a, ovaj sud nalazi da su žalbe djelimično osnovane, radi čega je i odlučio kao u izreci ove presude.

Prvostepena presuda je u dijelu koji se odnosi na odluku po tužbenom zahtjevu donijeta bez počinjenih bitnih povreda odredbi parničnog postupka na koje se ukazuje žalbom i na koje sud pazi po službenoj dužnosti, zasnovana je na potpuno i pravilno utvrđenom činjeničnom stanju, na koje je prvostepeni sud pogrešno primijenio materijalno poravo u pogledu visine dosudjenje naknade, radi čega je u tom dijelu i preinačena, a u stavu drugom i petom potvrđenja.

Što se tiče protivtuženog zahtjeva, te odluke o troškovima postupka, prvostepena presuda je donijeta uz učinjenu bitnu povredu odredbi parničnog postupka iz čl. 367 st. 2 tač. 15 ZPP-a, radi čega je u tom dijelu morala biti ukinuta.

Iz spisa predmeta prvostepenog suda proizilazi da je tuženi Ivanović Željko dao izjave koje je prenio dnevni list "Vijesti", čiji je osnivač D.O.O. "Daily Press", a urednik tuženi Mitrović Ljubiša, povodom dogadjaja – fizičkog napada na Ivanović Željka na desetogodišnjicu proslave od izlaska prvog broja dnevnog lista "Vijesti". Takođe, iz spisa proizilazi da je dnevni list "Vijesti" tim povodom ocjenjujući društvenu situaciju u Crnoj Gori dao komentare na koje tužba ukazuje i koji su po tužbenom traženju takve sadržine da vrijedjaju čast i ugled tužioca i daju mu pravo na naknadu nematerijalne štete tražene tužbom.

Cijeneći te izjave i tekstove, ovaj sud nalazi, da tekstovi i izjave i to: "Palica od Djukanovića i familije", objavljen u ND "Vijesti" 02.09.2007. godine, "Milo Djukanović poslao svoje kerbere da ga juče ujutro pretku", "to je čestitka od onih koji vladaju Crnom Gorom, a to je Milo Djukanović i njegova familija, bilo biološka ili kriminalna" (izjava tuženog Ivanović Željka), te tekst od 03.09.2007. godine "I vrapci znaju da je Kapo", "gazda koji je razvio kriminlno-finansijsku hobotnicu koja drži za vrat Crnu Goru", "da je on šef familije bilo biološke ili kriminalne koja vlada Crnom Gorom i odlučuje o svemu, pa i onom najvažnijem ljudskom životu"..., predstavljaju tekstove i izjave koji vrijedjaju čast i ugled tužioca. Pri tom, tuženi da bi se oslobodili odgovornosti i to tuženi Željko Ivanović i D.O.O. "Daily Press", morali bi dokazati istinitost ovih informacija i izjava, što oni nisu učinili već nanrotiv tvrdili Željko Ivanović ih to nezovu u nim.

izjavama čime je zloupotrijebio pravo na slobodu izražavanja kao fundamentalno ljudsko pravo. Jer, pravo na slobodu izražavanja nosi u sebi i odgovornost i ograničenja koja se sastoje u tome da se načinom sprovodjenja toga prava ne može vrijedjati čast, ugled i dostojanstvo ličnosti. To je smisao ustavnog odredjenja ovog prava, odredjenja po Zakonu o medijima koji u čl. 20 st. 2 označava osnov odgovornosti, a to je takođe i smisao Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Evropska konvencija u čl. 10, st. 2 označava ograničenje toga prava, prava na slobodu izražavanja i informisanja, radi zaštite i ugleda prava drugih.

Zato je ovaj sud mišljenja da su citirani tekstovi i izjave okolnosti koje su dovele do povrede dostojanstva ličnosti tužioca, njegove časti i ugleda, kao ustanovom zagarantovanih prava, zbog čega on trpi duševne bolove čiji intezitet opravdava dosudjenje naknade, kako one izražene u novcu tako i objavljivanje presude o trošku tuženih Ivanovića i DOO "Deily Press" u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude (čl. 200 st. 1 i 199 ZOO koji je u to vrijeme bio u primjeni).

Medutim, ovaj sud je mišljenja da je visina dosudnjene naknade previsoko odmjerena, radi čega je u tom dijelu presudu preinacio i dosudio tužiocu iznos od 10.000 eura, a u preostalom dijelu tužbeni zahtjev odbio. Pri tom je sud cijenio značaj povrijedjenog dobra, cilj kome služi ova naknada, činjenicu da je tužilac javna ličnost – političar na najodgovornijim dužnostima u Crnoj Gori, praksu crnogorskih sudova u pogledu visine ovog vida naknade, te mišljenja izražena kroz presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, imajući u vidu obaveznost primjene Evropske konvencije o ljudskim pravima koju je Država Crna Gora ratificovala. Posebno je ovaj sud cijenio i mišljenje Evropskog suda kod primjene čl. 10 Konvencije o ljudskim pravima, da su političari kao javne ličnosti dužni da trpe veći stepen kritike u odnosu na druge građane, ali je našao da su navedene izjave i tekstovi, takve sadržine da se njihov uvredljivi sadržaj ne može sačuvati i da prelazi okvir prava na slobodu izražavanja i informisanja u kom slučaju Konvencija dozvoljava ograničenje toga prava, što je dosudjenom naknadom i učinjeno.

6

Ovo sve u smislu čl. 10 st. 2 Evropske konvencije o ljudskim pravima. Ovaj sud je kod stepena kritike koju je tužilac dužan da trpi, te kod visine dosudjene naknade cijenio činjenicu da se tuženi nisu uzdržali od pominjanja tužiočeve porodice u uvredljivom kontekstu, pa je našao da takav stepen uvreda prelazi navedenu slobodu izražavanja i obavezu tužioca na trpljenje kao javne ličnosti. Zato sud smatra da nije bilo potrebe za saslušanjem tužioca u svojstvu parnične stranke, niti pravodjnjem vještaka odgovarajuće medicinske struke, jer su činjenice u pogledu osnova i visine dovoljno utvrđene da bi bile podloga za odluku suda, takodje obzirom na sadržinu izrečenog i ponovljenog nije bilo potrebe za prijavljanjem snimka radi Crne Gore sa izjavom tuženog Ivanović Željka, u kom pravcu su i žalbeni navodi bez osnova.

Sud je mišljenja da će dosudjenim iznosom biti uspotavljena poljuljana psihička ravnoteža tužioca, što je smisao i cilj ove naknade zbog povrede časti i ugleda i dostojanstva, kao prava ličnosti. Iz tog razloga je žalbu tužioca odbio kao neosnovanu u dijelu tražene visine štete. Sud je našao da je žalba tužioca koja se odnosi na odgovornost tuženog Mitrović Ljubiše bez osnova, jer je Zakon o medijima kao lex specialis koji se odnosi na ovaj slučaj označio odgovorna lica u čl. 20, a to nije urednik lista koji je informaciju objavio. Zato je prvostepena presuda u tom dijelu, te u dijelu naredbe objavljivanja u medijima potvrđena, a žalba tužioca i tuženih odbijena kao neosnovana.

Na dusodjeni iznos tužiocu pripada kamata počev od 19.05.2008. godine kao dana kada je utvrđen osnov tužiočevog potraživanja.

Po mišljenju ovoga suda, ostali tekstovi na koje se tužba poziva, a posebno tekst "Neće nas uplašiti", predstavljaju pravo na kritiku i sagledavanje zbivanja u društvu koja se ne moraju poklapati sa većinskim i zvaničnim mišljenjem i upravo su sadržaj prava na izražavanje i slobodu izražavanja kakve ga tvrtke Evropske konvencije o ljudskim pravima i praksa Evropskog suda u Strazburu. To su i po mišljenju ovoga suda vrednosni sudovi o crnogorskom društvu i njegovim institucijama koji ne podliježu dosudjivanju tražene naknade nematerijalne štete. U tom pravcu su žalbeni navodi tuženih

osnovani kada govore o ovom dijelu tekstova objavljenih u dnevnom listu "Vijesti", a što je takođe uticalo na visinu naknade koju je odmjerio ovaj sud u prelinačavajućem dijelu. Na tu visinu uticale su i okolnosti pod kojima su tekstovi pisani i izjave date, ali te okolnosti ne opravdavaju iznošenje neistinitih informacija i njihovo prenošenje putem medija, već naprotiv to predstavlja njihovu zloupotrebu. Evropska konvencija i sud u Strazburu po mišljenu ovoga suda ne štite takve informacije i izjave, posebno one koje vrijedaju čast ugled i dostojanstvo ličnosti.

Što se tiče odluke prvostepenog suda u pogledu protivtužbenog zahajteva i troškova postupka, prvostepena presuda je u tom dijelu donijeta uz učinjenu bitnu povredu odredbi parničnog postupka iz čl. 367 st. 2 tač. 15 ZPP-a, jer presuda u tom dijelu ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati pošto ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, a dati razlozi u pogledu troškova postupka su nejasni. Radi toga prvostepena presuda je u tom dijelu morala biti ukinuta.

Prvostepeni sud u razlozima svoje odluke po protivtužbi samo navodi da se tekstovi na koje se poziva protivtužba odnose na mišljenje tužioca o motivima tuženog, pa ne podliježu naknadi nematerijalne štete, gradjanskoj odgovornosti i pravu na naknadu te štete. Pri tom, prvostepeni sud u svojoj odluci ne navodi i ne citira date izjave i mišljenja, da bi razlozi o tome u presudi bili jasni i da bi ih ovaj sud mogao ispitati, što predstavlja bitnu povredu i ukidni razlog. Takođe, u pogledu troškova postupka prvostepeni sud daje nejasne razloge o umanjenju troškova postupka shodno uspjehu u sporu, a gubi izvida da su troškovi takse na tužbu i odluku suda nužni i neumanjuju se zavisno od procenta uspjeha. Time sud pogrešno primjenjuje odredbu čl. 152 ZPP-a.

Neviši toga, prvostepeni sud će u ponovnom postupku otkloniti citiranu bitnu povredu i ponovo odlučiti o protivtužbi i troškovima, a posebno imajući u vidu činjenicu da protivtužba nije kompenzaciona tužba, zbog prirode njenog traženja -- naknade nematerijalne štete zbog povrede časti i ugleda, bez obzira što je tužbeno traženje izraženo u novcu kao načinu satisfakcije. U tom pravcu će prvostepeni sud dati jasne i umjesne razloge da li izjave na koje se protivtužba odnosi

8

imaju uvredljiv sadržaj i da li su usmjerenе na povredu prava ličnosti tužioca Ivanovića, na njegovu čast i ugled, te dostojanstvo, što bi davalо pravo na naknadu, ili se radi o vrednosnim sudovima i mišljenjima. Takodje će prvostepeni sud posebno cijeniti i dati razloge o tome da li su sve izjave na koje se protivtužba poziva date od strane tuženog, te nakon toga ponovo odlučiti po protivtužbi i o troškovima spora.

Na osnovu izloženog, a primjenom čl. 382, 387 st. 1 tač. 4 i 383 ZPP-a, odlučeno je kao u Izreci.

VIŠI SUD U PODGORICI
dana 30.09.2009. godine

PREDsjEDNIK VIJEĆA-SUDIJA
Dragana Đuranović, s.r.

Tačnost otplavka ovjerava
ovlašćeni dužbenik suda

